

В Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова екскурсійна робота серед студентства як елемент виховного процесу завжди посідала чільне місце. Так, традиційним є проведення для всіх першокурсників ознайомлювальних екскурсій по Музейному комплексу. Активно продовжують цю роботу на кафедрі туризму і готельного господарства. При цьому використовуються як інноваційні форми цієї роботи, а саме учбова екскурсія – складання та проведення екскурсій студентською групою під керівництвом викладача та її захист на маршруті (при викладенні дисципліни «Організація екскурсійної діяльності»); так і традиційні – організація екскурсій Харківщиною.

Покуца І. В.

*Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова*

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Термін «адаптація» (від лат. «adaptatio» – пристосування), в психології – процес взаємодії особистості або соціальної групи з середовищем, що включає засвоєння норм і цінностей середовища в процесі соціалізації, а також зміна і перетворення середовища відповідно до сучасних умов згідно цілей діяльності.

Доцільно сам процес адаптації студентів у вищій школі розділити на дві умовні стадії:

- засвоєння студентом норм і цінностей вищої школи;
- визначення власних цілей діяльності, пріоритетів, і перетворення соціального середовища відповідно до них.

На першому етапі, коли студент потрапляє в нове для нього соціальне середовище, під час вступу до ВНЗ, вирішальну роль у адаптації відіграють рівень культури студента і рівень самоорганізації. Тут відбувається не тільки адаптація студента в навчальній групі, формуються взаємовідносини з новим колективом, але і сама група, і кожен студент-першокурсник окремо адаптуються до норм і вимог вищої школи. Якщо, досить часто, відносини студента з групою можуть складатися без труднощів, то усвідомлення і сприйняття сучасним студентом-першокурсником вимог і норм вищої школи – процес набагато складніший. Викликано це тим, що в період відходу від шкільної системи освіти та вступу до вищої школи освіти, першокурсник перебуває в стані невизначеності.

Спрощено кажучи, колишній школяр, а зараз вже студент-першокурсник звик, що в шкільній системі «їм займалися», а, вступивши до ВНЗ, він виявився цілком «наданим самим собі». У цьому перехідному стані, як правило, і проявляються всі слабкі моменти попереднього виховання студента, і студент може легко перетворитися в «неуспішного», незважаючи на виховні зусилля з боку деканату та куратора групи.

Не менш важливу роль відіграє друга частина процесу адаптації – визначення студентом власних цілей діяльності, пріоритетів, і перетворення соціального середовища відповідно до них. Саме на цьому етапі запускається процес поступового самовизначення студента щодо власних цілей, він виробляє стійку лінію поведінки, свої пріоритети, поступово починає брати участь в суспільному житті ВНЗ. Яким би не був вибір студента, головне з боку викладачів і кураторів – допомогти студенту в пошуках відповіді на питання: «яка мета його перебування у вищій школі?». І якщо студент дійсно самостійно визначився щодо своєї мети і прагне до професійної підготовки, то все, що потрібно з боку викладача – керувати ним і направляти його цим шляхом.

В цілому процес адаптації студентів у вищій школі досить складний за своєю суттю, але головним завданням викладачів і кураторів є прискорення переходу студентів і навчальної групи від першої стадії адаптації, тобто від засвоєння вимог і норм вищої школи, до другої, «творчої» стадії: самовизначення першокурсником щодо своїх цілей, вироблення пріоритетів і лінії поведінки, взаємодії з навколишнім соціальним середовищем, участь у суспільному житті вищого навчального закладу.

Помагайбо Г. В.

*Житлово-комунальний коледж Харківського національного університету
міського господарства імені О. М. Бекетова*

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ – НЕВІД’ЄМНА СКЛАДОВА СУЧАСНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

На сучасному етапі розвитку суспільства прогрес людства визначається соціальною активністю особистості. Практика і досвід довели, що студентське середовище є унікальним молодіжним соціумом, в якому зосереджено потужний творчий та інтелектуальний потенціал, прагнення до самоствердження та самореалізації особистостей.

Невід’ємною частиною студентського середовища є студентське самоврядування, що втілює конкретну реалізацію громадських прав студента, формування почуття відповідальності, вміння вирішувати соціальні, економічні та культурно-освітні проблеми, а відтак є дієвим засобом виховання соціальної спрямованості особистості.

Студентське самоврядування розглядається як важливий чинник у реалізації державної молодіжної політики, як засіб формування лідерських якостей особистості студента, як засіб професійного становлення особистості фахівця. Основна мета самоврядування – виховання соціально-цінних якостей, спроможних формувати активну життєву позицію студентства, готувати його до дієвої участі в демократичному управлінні суспільством.

Студентське самоврядування здійснюється на рівні студентської групи та в цілому по коледжу. Студенти, які входять до складу Ради коледжу, розподілені за секторами: навчально-науковий, побутовий, культурно-масовий,